

tom, zdali ve věci nepatrné rozhodl již soud druhé stolice, kdež podle úmyslu zákona má býti rozhodnuto s konečnou platností (srv. také Neumann k Šu 517 str. 1525, Hora II. str. 439 a III. str. 18 a rozhodnutí R I 298/19 uveřejněné v Právniku str. 251/1920). Nelze si domyslet, proč by ve věci nepatrné byl vyloučen dovolací rekurs do rozhodnutí odvolacího soudu, na př. v otázce přípustnosti pořadu práva a proč by nebyl vyloučen do rozhodnutí rekursního soudu v téže otázce, když přece v obou případech děje se rozhodnutí usnesením (§ 261 odstavec první a § 473 odstavec první c. ř. s.). Platí to nejen pro rozhodnutí ve věci hlavní, nýbrž i pro rozhodnutí o otázkách formálních, zejména také o obranách privilegovaných. Jest tedy dovolací rekurs žalovaného státu již z toho důvodu nepřipustný, že jde o věci bagatelní (§ 517 poslední odstavec c. ř. s.) a byl právem odmítnut (§ 523 c. ř. s.).

Čís. 6415.

Upisovatel akcií není povinen převzít a zaplatit upsané akcie, uchyluje-li se schválená společenská smlouva v podstatných bodech od podmínek v upisovacím prohlášení. Takovouto podstatnou podmínkou jest po případě i výše akciového kapitálu.

(Rozh. ze dne 29. října 1926, Rv I 315/26.)

Žalobu úpadkové podstaty firmy D., akciové společnosti, proti žalovanému o zaplacení upsaných akcií procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Podle upisovacích podmínek z 23. prosince 1920, na jejichž základě žalovaný učinil upisovací prohlášení a upsal 600 kusů akcií za 159.000 Kč, stanoven byl akciový kapitál na 3.000.000 Kč, rozvržených na 15.000 nedělitečných, plně a hotově splatných a na majitele znějících akcií po 200 Kč nom. Tyto podmínky liší se podstatně od stanov, na jejichž základě akciová společnost D-a v ustavující valné hromadě 8. července 1921 byla zřízena a byla do obchodního rejstříku zapísána. Podle stanov činí akciový kapitál pouze 1.400.000 Kč rozvržený na 7000 akcií. V tomto bodě, tudíž v podstatné části odchyluje se společenská smlouva od podmínek obsažených v upisovacím prohlášení žalovaného, jejichž dodržením závazek ke splacení byl podmíněn. Ve stanovách jest sice uvedeno, že akciový kapitál může býti zvýšen na 3.000.000 Kč, avšak toto eventuální zvýšení činí se závislým na usnesení valné hromady. Není pochybností o tom, že výše kmenového jmění akciové společnosti tvoří podstatnou část smlouvy společenské. To plyne z ustanovení § 1175 a násl. obč. zák. a zvláště z čl. 209 čís. 4 a 5 obch. zák. Proto též ustanovuje § 6 druhý odstavec akciového regulativu, že každé upisovací prohlášení musí obsahovati ono udání. Právní význam tohoto zřejmě v zájmu a k ochraně upisovatele akcií učiněného nařízení jest stanovení odkládací podmínky toho obsahu, že upisovatel jest jen tehdy zavázán z převzetí a splacení upsaných akcií, zřídí-li se společenská smlouva nejen vůbec, nýbrž i pod těmiž smluvními podmínkami, za jakých podle upisovacího prohlášení se zřídit měla. Soud proto má za to,

že závazek žalovaného z tohoto důvodu zanikl, a nemění ničeho na věci, že žalovaný výslovně v upisovací přihlášce nekladal za podmínku, že akciový kapitál činití musí 3,000.000 Kč, a v dopisech svých uváděl jiné důvody, z nichž účast na podniku odpiral. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatelka spatřuje nesprávné posouzení věci po stránce právní v tom, že prvý soud, odvolávaje se na ustanovení § 6, druhý odstavec akciového regulativu, vidí v rozdílu akciového kapitálu podmínku odkládací, pro kterou upisovatel jest vázán jenom tehdy, byla-li smlouva společenská zřízena za těch podmínek, které pozvání upisovací uvádělo. Soud odvolací souhlasí však s názorem prvního soudu, že rozdíl v akciovém kapitálu, jak uveden byl v pozvání upisovacím (prospektu ze dne 30. prosince 1920) 3,000.000 Kč a pak ve stanovách akciové společnosti »D.«, která skutečně založena byla, jest podstatným a úchylností stanov od prospektu ve příčině výše akciového kapitálu a způsobu jeho upsání tak podstatnou, že nelze akciovou společnost »D.« s akciovým kapitálem 1,400.000 Kč stotožňovati se společností dle prospektu ze dne 30. prosince 1920, zamýšlenou. Správně vykládá prvý soud ustanovení § 6 druhý odstavec akc. regulativu, který předpisuje, že upisovací přihláška má obsahovati alespoň údaje v § 3 čís. 1—12 tamtéž uvedené. Tím zřejmě dáno na jevo, že údaje tyto považují se za podstatné a, uvádí-li se v bodu 3 a 4 § 3 tamtéž i výše kapitálu akciového, pak akcií nebo dílčích akcií, dlužno okolnosti tyto považovati za podstatné součásti smlouvy společenské. Všecky údaje v § 3 pod 1—12 akc. regulativu jsou stejně důležité a pro společenskou smlouvu podstatné, neboť teprve souhrn okolností tam uvedených podává obraz o povaze zamýšleného podniku. Nelze proto připustiti, by v případě, kde stanovy konečné obsahují v některém podstatném bodě úchylnost od osnovy, která doznala výrazu v prospektu ze dne 30. prosince 1920, upisovatel, který v důvěře udání prospektu upsání učinil, byl upsáním tímto vázán. Jest nerozhodným, učinil-li upisovatel, zde žalovaný, v upisovací přihlášce výslovnou podmínku, že akciový kapitál musí činití 3,000.000 Kč, poněvadž jest zjištěno, že upsání stalo se na základě prospektu ze dne 30. prosince 1920, ve kterém jest výše akciového kapitálu uvedena 3,000.000 Kč. Byla proto věc po stránce právní posouzena zcela správně, když žaloba o zaplacení upsaných 159.000 Kč s příslušenstvím byla zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud plně sdílí názor nižších soudů, že vzhledem k předpisům §§ 1175 obč. zák., čl. 209 čís. 4 a 5 obch. zák. a § 6 druhý odstavec akc. regulativu ze dne 20. září 1899, čís. 175 ř. z. nevznikne pro upisovatele akcií povinnost k převzetí a zaplacení upsaných akcií, když schválená společenská smlouva (stanovy nově zřízené akciové společnosti) se odchyluje v podstatných bodech od podmínek obsažených v upisovacím prohlášení, a že takovouto podstatnou podmínkou jest v tomto případě výše akciového kapitálu. I stačí dovolatelku odkázati

na správné důvody napadených rozsudků, které opírají se o rozhodnutí býv. nejvyššího soudu ve Vídni čís. 787 sb. Nowakovy. Dovolatelka hledí dovoditi, že ono rozhodnutí má docela jiný skutkový základ. Ale tomu tak není. I tam i v tomto případě byla zřízena akciová společnost s kapitálem méně než polovičním, než jak udáno v prospektu, na jehož základě učiněny byly upisovací přihlášky. Nezávažno jest, šlo-li tehdy o úpis jedné a jde-li nyní o úpis 600 akcií a zda ve vídeňském případě celý kapitál 280.000 Kč byl splacen, kdežto v souzeném případě značná část kapitálu akciového kryta byla prohlášením firmy V., které prý bylo fingováno. Ani tímto jednáním zakladatelů a firmy V., směřovavším prý na oklamání úřadů, nemůže býti založen závazek žalovaného. Soudové nižších stolic rovněž správně dovodili nezávažnost toho, že žalovaný původně odpíral splacení akcií z jiného důvodu, než nyní činí, jakož i nerozhodnost té okolnosti, že v upisovací přihlášce nebylo výslovně řečeno, že se klade podmínka, by akciový kapitál činil 3.000.000 Kč. Osudy společnosti, která se ustavila za jiných podmínek, než které vykazovaly upisovací přihlášky, a případné ohrožení její finanční základny nedotýká se žalovaného vůbec. Jak vykládati jest § 6 druhý odstavec akciového regulativu, rovněž správně dovodil odvolací soud. Dovolatelka též vytýká, že žalovaný, byv pozván k účastenství na ustavující valné hromadě, měl se tam dostaviti a své zájmy hájiti. Ale v té pouhé okolnosti, že se nedostavil, nelze dle § 863 obč. zák. spatřovati jeho souhlas s jakoukoliv odchylkou od upisovacích podmínek. Správně praví žalovaný v dovolací odpovědi, že z této příčiny nemohou mu býti vnuceny podmínky, k nimž předem nepřistoupil.

Z uvedeného jest konečně patrné, že důvěra žalovaného v údaje prospektu, jenž byl integrující součástí upisovací přihlášky, o výši kapitálu není, jak dovolatelka míní, jen pouhou pohnůtkou k úpisu, která by dle § 901 obč. zák. neměla právního významu.

Čís. 6416.

V neveřejném odvolacím řízení podle §u 492 c. ř. s. dlužno se omeziti na otázku právního posouzení věci a nelze se odchýliti od skutkových zjištění prvního soudu aniž položit odvolacímu rozsudku za základ důkazy, jež první soud sice provedl, ale jichž nepoužil.

(Rozh. ze dne 29. října 1926, Rv I 742/26.)

Žalobě o 5.000 Kč procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu, by znovu o věci jednal a ji rozhodl.